ఆంధ్రభూమి వివిధ వ్యాసావళి

ఆదివారం 23—2—1975

బంధువుల దాడి

ఆనందరావు స్కూలు నుంచి యింటికి రాగానే కాఫీ యిస్తూ, సుజాత "ఏమండీ! కొద్ది రోజులో మీ స్కూలుకు వేసంగి శెలవులు యిస్తారు కదు శెలవులో మనం అలా కాని మైసూరు వెళ్ళి బృందావన్ గార్డెన్సు కాని చూద్దామండీ!" అంది.

"ఎక్కడికీ వద్దు! డబ్బు దండుగ! వేసంగి వర గాడ్పులో ప్రయాణాలు చేయడం మంచిది కాదు, హాయిగా యింటి పట్టున వుండ వలెగాలి తీసుకోవడం మంచిది" అన్నాడు ఆనందరావు.

కథానిక

"మీకు యే సరదాలు లేవు! ఎంత సేపు డబ్బు ఖర్చు అయిపోతుందనే ఆలోచన తప్ప కొత్త ప్రదేశాలు చూసి ఆనందించాలనే వూహ కలగదు. ఏమి చేసాము నా ఖర్మ!" అంది సుజాత.

"అదికాదు సుజాత! ప్రయాణం అంటే మాటలతో వుందా! మనవలనుగురికీ కనీసం అయిదు వందలు అయినా ఖర్చు అవుతుంది. ఇక నువ్వు చూసింది పలడీ కొనడం మొదలుపెడితే యింకా యెక్కువే అవుతుంది అన్ని ధరలు పెరిగిపోయిన ఈ కాలంలో అవసరం అయితే తప్ప ప్రయాణం చేయకూడదు. అసలే జీతాలు చాలని ఈ రోజులో, డబ్బు వృధాగా ఖర్చు చేయడం యెందుకు చెప్పు! నామాటలిని ఈ శెలవులో యెక్కడకూ వెళ్ళకుండా, హాయిగా రెస్టు తీసుకుందాము"

"మీకేమి చెప్పుకోరు! ఈ రెండు నెలలు యెలా కాలక్షేపం చేయడం? ఇక్కడే యింటి పట్టున వుంటే యేమీతోచదే! పోనీ మా అక్కయ్య, బావవాళ్ళను మన్ని ఉత్తరం వ్రాసాను. ఆయనకూడా మేస్టరేగదా! వాళ్ళకు కూడా వేసంగిశెలవులు యిస్తారు. తక్కువ వచ్చి ఈ శెలవుల్లో మనతోపాటు వుంటారు" అంది

"ఆ ఏమిటి! రెండు నెలల పాటు ఆ సెన్యాన్ని మనం భరించడమే! నా వల్ల కాదు! మీ అక్కయ్య పిలలు అరుగుడు యిక్కడకు వచ్చే యిలు పీకి పక్కదిగి వేసారు. ఒక్క వస్తువు భద్రంగా వుంచరు లేదే. గడియారం, ఫాన్ అన్నీ రిపేరు దేసారు నీకు పుణ్యం వుంటుంది! ఆ వానర సైన్యాన్ని రిమ్మని ఆహ్వానించ మాకు!"

"ఏ దంతావిధ్వారం! వాళ్ళు యిప్పుడు కంటే యెక్కువ వుండరు మీరు కూడా మా బావకు ఉత్తరం వ్రాయండి తప్పకుండా రమ్మని"

"వాకు ఇదాళ పొదున వొక ఆలోచన వచ్చింది. శెలవులో యిక్కడ వూరికే కూర్చుంటే యేమి తోస్తుంది! నువ్వు అన్నట్లు మైసూరు బెంగుళూరు వెళ్ళి చూసి వద్దామనిపించింది. నీతో చెప్పి రెపు టికెట్లు రిజర్వు చేద్దామనుకున్నాను"

ఇప్పుడు యేలా! మా అక్కయ్య వాళ్ళు వస్తున్నామని ఉత్తరం వ్రాశారు కదా! వాళ్ళు పరిగ్గా యిక్కడకు వచ్చే సమయానికి మనం ప్రయాణం పెట్టుకుంటే బాగుంటుందా! మీరే చెప్పండి!"

ఏమి! వరిబావేదు అనుకోకుండా ఈ ప్రయాణం పెట్టుకున్నామని మీ అక్కయ్యను మరొకసారి రమ్మని యేమి అనుకోవధని ఉత్తరం వ్రాయి" అన్నాడు ఆనందరావు

సుజాతకు మైసూరు, బెంగుళూరు చూసి వద్దామనే ఆసక్తి బాగా వుంది. అందువలన ధరి సూచనకు అంగీకరించింది వాళ్ళక్కయ్యకు ఉత్తరం వ్రాసి పెట్టు ఉత్తరం వ్రాయడానికి వొప్పుకుంది

మర్నాడు ఆనందరావు రిలు సెప్టుకు వెళ్ళి మైసూరుకు మూడు టికెట్లు రిజర్వు చేసుకుని వచ్చాడు అది చూశాక, తమ ప్రయాణం యిక ఖాయమైనట్లు భావించి సుజాత వాళ్ళ అక్కయ్యకు తాము మైసూరు వెళుతున్నామని అందువలన యిప్పుడు రావద్దని, యేమీ అనుకోవద్దని ఉత్తరం వ్రాసింది

ఆ రోజు నుండి సుజాతకు వారం రోజుల పాటు ప్రయాణానికి అన్ని యేర్పాట్లు చేసుకోవడంతో సరిపోయింది. తానొక మంచి చీర కొనుక్కుంది పిలలు యిద్దరికి వొక్కొక్క లాగూ కొక్కు కుట్టించింది

ఆ రోజు రాత్రి మైసూరు ప్రయాణము వెళ్ళారు మర్నాడు సాయంకాలానికి బెంగుళూరు చేరుకున్నారు ఆ మర్నాడు ఉదయం మైసూరు చేరుకున్నారు మైసూరులో వొక మంచి హోటలో దిగారు ఆరోజు ఉదయం కాఫీ త్రాగి, కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని విశ్రాంతి తీసుకున్నారు మధ్యాహ్నం భోజనం చేసి వూరు చూడటానికి వెళ్ళి రాత్రికి తిరిగి వచ్చారు మర్నాడు ఉదయం, అదే హోటలుకు సుజాత వాళ్ళ అక్కయ్య, బావ, పిల్లలు బస చేయడానికివచ్చారు వస్తూనే సుజాతతో "నీ ఉత్తరం చూశాక, నాకు కూడా మైసూరు చూడాలని బుద్ధిపుట్టింది. మీ బావనుపోరుపెట్టి ప్రయాణానికి వొప్పించాను మీరుకూడా ఈ హోటల్లోనే దిగారు చాలా సంతోషం, అందరం కలుసుకున్నాము" అంది ఆనందరావు కొద్దిగా బాధ పడాడు తాను బంధువుల దాడిని తప్పించు కుందామని సరదాగా ఈ వూరు వస్తే ఈ వానర సైన్యం యిక్కడకు కూడా తయారయింది! ఇక కనీసం నాలుగు కాలక్షేపం!

ఉన్నాడు మన కవసరమైనంతగా ఏ వస్తువూ లభించడంలేదు. పెట్రోలు విద్యుత్తుకి కొరగు సిమెంటు అక్షరికి మందినీరు కూడా తగినంతగా లభించడం లేదు నీటన్నిటిలోనూ ఆహార ధాన్యాల కొరత మరీ ఎక్కువగా వుంది ఈ కొరత తమ తరి చెయ్యడానికి నిలవలు సమకూర్చుకోవడానికి మనం ఆహార ధాన్యాలు యితర దేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము

ఈ ఆహార సమస్య రెండు భాగాలుగా వుంది ఒకటి. ఆహార ధాన్యాలు తగినంతగా లభించకపోవడం రెండవది, వీటి ధర విపరీతంగా పెరిగిపోవడం.

అయితే ఆహార సమస్య కేవలం మన దేశానికి మాత్రమే పరిమితమై లేదు తరతమ భేదాలతో ప్రపంచ మంతటా వున్నదే యిది అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకూ వర్ధమాన దేశాలకు మధ్య యీ వ్యత్యాసం మరీ ఎక్కువగా వుంది 1972 ఆహార పరిస్థితి మరీ గడ్డుగా తయారయింది అందువల రాజకీయ నాయకులు, శాస్త్రవేత్తలూ యీ సమస్యను గూర్చి ఆలోచన చెందుతున్నారు 1974 నవంబరులో రోమ్‌లో జరిగిన ప్రపంచ ఆహార మహాసభ యీ సమస్యకు పరిష్కారం కనుగొనాలని యత్నించింది

ఐక్యరాజ్యసమితికి చెందిన ఆహార, వ్యవసాయ సంస్థ లెక్కల ప్రకారం యీ నాడు వర్ధమాన దేశాలలో 40కోట్ల జనం ఆకలితోనూ అర్ధాకలితోనూ బాధపడుతున్నారు ఇది ఏయేడికాలంలో, ఏ కరువు కాలంలోనో ప్రకృతి అరిష్టాలు సంభవించిన కాలంలోనో జరగడంలేదు. శాంతి కాలంలోనే శాస్త్ర విజ్ఞానం, సాంకేతిక విజ్ఞానం అత్యున్నత శిఖరాలు నందుకుంటున్న కాలంలోనే యింత జనం ఆకలితో మాడిపోవడం సిగ్గుచేటు

వర్తమాన దేశాలలో ఆహార కొరతకు కారణం. ఆ దేశాలలో ఆహారోత్పత్తి తగ్గిపోవడ వలకాదు. ఎఫ్ ఎ ఓ వారి ఇండెక్సు పత్రం అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో 1978లో ఆహారోత్పత్తి పెరుగుదల ఎక్కువగానే వుంది ఉదాహరణకు మన దేశంలో జనాభా స్వాతంత్ర్యానంతరం దాదాపు రెండు రెట్లు పెరిగింది ఆహారధాన్యాలపంట రెండింతలకు పైగా పెరిగి యిప్పుడు సాలుకు 10 కోట్ల టన్నులయింది

అయితే ఆసియా ఆఫ్రికా దక్షిణ అమెరికా దేశాలలో అర్ధాకలితో అలమటించే ప్రజల అవసరాలకు తగినంతగా లేదు ఈ ఆహారోత్పత్తి పెరుగుదల

ఆహార కొరతకు మరొక కారణం వర్ధమాన దేశాలలో చాలా ప్రాంతాలు అనావృష్టికి గురికావడం 1972లో వర్షాలు సకాలంలో పడక ఇండియా బర్మా శ్రీలంక రొడేషియా వంటి దక్షిణాసియా, ఆగ్నేయాసియా దేశాలలో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి పెగూయి దేశాలు కొన్నిటిలో అతివృష్టి సంభవించింది సంభవించాయి ఈ కారణాలవలన యీ దేశాలలో మొత్తం వరి పంట 1972లో 197.లో తి కంటే 16కోటి 26లక్షల టన్నులు తగ్గిపోయి ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం వర్ధమాన దేశాలలో ఆహారోత్పత్తి తగ్గడం

పదేళ్లలో ఆకలితో అలమటించే జనాభా రెటింపయే సూచన

—బొమ్మిరెడ్డిపల్లి సూర్యారావు

126 అయితే (1961.65-100) వర్ధమాన దేశాలలో 131 అయింది అంటే యీ దేశాలలో ఆహారోత్పత్తి పెరుగుదల అభివృద్ధి పొందిన దేశాలలో కంటే ఎక్కువన్నమాట అంతేకాదు. మొత్తం మీద వర్ధమాన దేశాలలో ఆహారోత్పత్తి జనాభా పెరుగుదల కంటే ఎక్కువగానే వుంది

ఉదాహరణకు మన దేశంలో జనాభా స్వాతంత్ర్యానంతరం దాదాపు రెండు రెట్లు పెరిగింది ఆహారధాన్యాలపంట రెండింతలకు పైగా పెరిగి యిప్పుడు సాలుకు 10 కోట్ల టన్నులయింది

అయితే ఆసియా ఆఫ్రికా దక్షిణ అమెరికా దేశాలలో అర్ధాకలితో అలమటించే ప్రజల అవసరాలకు తగినంతగా లేదు ఈ ఆహారోత్పత్తి పెరుగుదల

ఆహార కొరతకు మరొక కారణం వర్ధమాన దేశాలలో చాలా ప్రాంతాలు అనావృష్టికి గురికావడం 1972లో వర్షాలు సకాలంలో పడక ఇండియా బర్మా శ్రీలంక రొడేషియా వంటి దక్షిణాసియా, ఆగ్నేయాసియా దేశాలలో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి పెగూయి దేశాలు కొన్నిటిలో అతివృష్టి సంభవించింది సంభవించాయి ఈ కారణాలవలన యీ దేశాలలో మొత్తం వరి పంట 1972లో 197.లో తి కంటే 16కోటి 26లక్షల టన్నులు తగ్గిపోయి ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం వర్ధమాన దేశాలలో ఆహారోత్పత్తి తగ్గడం యిదే మొదటిసారి 1978లో యీ దేశాలలో తలసరి ఆహారోత్పత్తి యింకా తగ్గింది

1978కు ముందు మన దేశంలో ధాన్యం పంట అధికంగా వుండక పోయినట్లయితే అనావృష్టివల దుష్ఫలితాలు యింకా తీవ్రంగా వుండేవి బాగా పండుపండిన సంవత్సరాలలో మనం ధాన్యం నిలవచేసుకున్నాము 1972లో మన ప్రభుత్వం సమకూర్చిన ధాన్యం నిలవ 9కోటిలక్షల టన్నులకు చేరుకుంది

మార్కెట్టులో అందారపడిన ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఆహార కొరతవల ధరలు పెరుగుతాయి అందువల ఆకలి, అర్ధాకలి కూడా ఎక్కువవుతాయి

తృతీయ ప్రపంచ దేశాలలోని ప్రజల అవసరాలకు తగినంత ఆహారోత్పత్తి అరిగకపోవడంవల్ల యీ దేశాలు ఆహారం ఎక్కువగా దిగుమతి చేసుకోవలసి వస్తూంది 1973-74లో వర్ధమానదేశాలు 6కోట్ల టన్నులకు పైగా ఆహారం దిగుమతి చేసుకోవలసివచ్చింది

ఈ దిగుమతులవల వర్ధమాన దేశాలకు కొత్త సమస్యలు వుత్పన్నమయాయి ప్రపంచంలో ఆహార పదార్థాల ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి అయితే ధరలు పెరగడానికి వర్ధమాన దేశాలు దిగుమతులకోసం చేసే కొనుగోలు కాదు ధాన్యం ఎగుమతి చేసే దేశాలలోని పంట తగ్గిపోవడం కూడా ఒక ముఖ్య కారణమే గోధుమ ఎగుమతి చేసే అమెరికా అస్ట్రేలియా కెనడా ఆర్జెంటినా వంటి దేశాలలో 1974 లో ధాన్యం పంట గతమిరవై ఏళ్లలో ఎన్నడూ లేనంత తక్కువ స్థాయికి పడిపోయింది.

వర్ధమాన దేశాలకే ఎక్కువగా తిండి గింజలు అవసరమయినాయని అందువల్ల ధరలు పెరిగాయని అనుకుంటే అది పొరపాటే ఎందుకంటే కరువుకాలంలో వారి కొనుగోలు శక్తి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు, వెనుకబడిన దేశాలు కంటే ఎక్కువగా ధాన్యం దిగుమతి చేసుకుంటున్నాయని యీ గిరాకీయే ధరలు పెరగడానికి ముఖ్య కారణమని ఎఫ్ ఎ ఓ నివేదిక అభిప్రాయం ఎందుకంటే అభివృద్ధి పొందిన దేశాలలో ఎక్కువభాగం తిండిగింజలు పశువుల మేతగా వుపయోగిస్తారు అక్కడి ప్రజలు ఎక్కువగా మాంసం గుడ్లు పాలు తదితర పదార్థాలు తింటారు ఇక వర్ధమాన దేశాలలో ప్రజలు తిండిగింజలను నేరుగా ఆహారంగా తింటారు అభివృద్ధి పొందిన దేశాలలో తలసరి ధాన్యం వాడుక (పశువులకు పశుసంబంధపదార్థాలరూపంలో) ఎక్కువవుతూనే వుంది బడుగుదేశాలలో యీ వాడకం ఎప్పటికి మారకుండా ఒకలాగే వుంది పుష్టికరమైన ఆహారం తినడం విషయంలో యీ రెండు ఖండాల దేశాల మధ్య ఎంత వ్యత్యాసముందో దీని వల్ల స్పష్టమవుతూంది

ఆహార పదార్థాల ధరల పెరుగుదలకు పైన వివరించిన విషయాలొక్కటే కారణం కాదు పెట్టుబడిదారి ఆర్థిక వ్యవస్థలో స్వయం ఏర్పడిన సంక్షోభం కూడా ఒక ముఖ్య కారణమే దవ్వనిలువులో సంక్షోభం కాలంలో, వాటిలో నిలవ కోల్పోతున్న డాలరును నిలువ చేసుకునేందుకు ధాన్యం, ముడి పదార్థాలు నిలువచేసుకోవడం లాభదాయకమయి దని మెక్సికో దేశపు పొపెసర్ ఎడ్మండో పోర్టిల్ అన్నాడు ఇందన సంక్షోభం అనేక ఎరువుల ధరల పెరగడం. అందువల్ల ఆహారోత్పత్తి ఖర్చులు పెరగడం జరిగింది రవాణా ఖర్చులు వగైరా కూడా ఎక్కువయాయి

ధాన్యం దిగుమతి చేసుకునే దేశాలు యీలా అధిక ధరలను దండంలో తెలిపాలి అంటే మన విదేశమారక ధాన్యాన్ని ఖర్చు చేయాలి అంటే కాకుండా వర్ధమాన దేశాలు ఎగుమతులకు మార్కెట్ అనుకూలంగా లేదు కొన్ని పాశ్చాత్య దేశాల వ్యాపారవిధి యితర దేశాల పరిస్థితులను దెబ్బతీస్తున్న మాట నిజం

ఇప్పటికి గిరాకీకి మధ్య నున్న వ్యత్యాసం యిప్పటిలాగే వున్నటయితే వర్ధమాన దేశాలు 1980 నాటికి తమ ఆహార కొరత భర్తీ చేసుకోవడానికి 8 నుండి 9 కోట్ల టన్నుల ధాన్యం దిగుమతి చేసుకోవలసి వుంటుందనీ యిప్పటి ధరలనుబట్టి యీ ధాన్యం ఖరీదు 1600నుండి 1800 కోట్ల డాలరువుతుందనీ, అంత డబ్బు అని చెలంచలేనని ఎఫ్ ఎ ఓ పనిబట్టి అభిప్రాయపడుతున్నారు

కాబట్టి వర్ధమాన దేశాలు వ్యవసాయోత్పత్తిని అధికం చేసుకోవడ మొక్కటే యీ సమస్యకు పరిష్కారం అని ఆహారోత్పత్తిలో స్వయం సమృద్ధిని పొందాలి సరయిన పద్ధతిలో ప్రజలందరికి ఆహారం సమకూర్చడం అయ్యాలి

ఈ నాడు ప్రపంచ జనాభా 400 కోటువుతూంది రేపు శతాబ్దానికి అది 650 కోట్లవుతుందని ఐక్యరాజ్య సమితి అంచనా. కాని యిందువల ఆందోళన చెందనవసరంలేదని ఏ ఏ ఇ ఓ అభిప్రాయం ఈ నాటి సాగు పద్ధతులతో కూడా యిప్పటి ప్రపంచ జనాభాకు మూడంతల మందికి పుష్టికరమైన ఆహారం సమకూర్చవచ్చునని స్విట్జర్లాండ్ శాస్త్రవేత్త హ్యూగోటోస్కాల్ అభిప్రాయపడుతున్నారు. ప్రస్తుత టూరిజం మీద (నీరు మీనాక్షి యించి) నూటికి పదిసంతులు భూమి

(మిగతా 5 వ పేజీలో.)

సాటిలేని ఉన్నవ

—డాకర్ ప్రకాశచంద్ర శతపథి

తెలుగు సాహిత్య సౌరభమును గుప్పుమని గుబాళింపజేసిన కమనీయ రచనల మాలలో మణిపూసవంటిది మాలపల్లి తెలుగు తేటదనము నుడికారముం నొంపు పదాలాలిత్యము పలుకుల జిగి. విడుగా మెండుగా, పసందుగా కూర్చిన కూర్పుయే మాలపల్లి

కొల్లాంచ మిత్రుని జీవితమునుగాంచి జడబాధమును వీడిన హృదయము కరుణ శోక రసార్ద్రతయై కమనీయకావ్యముగ నాపర్యవసించినది అనుకని వాల్మీకి పలుకులలో

అనాదులలో ఆర్తుల అనాథులలో పంక్తి బాహ్యులై, పరివేదనలపాలగు మన్నమాలమాదిగల కరుణామయ సితిని గాంచి జీవితమందవ యద కరకిపాలి అవేదనపడి అవేశముముప్పిగొనగ ములిగ దేశము ముద మందునట్లు తమ్మని రచన సాగించిన మహనీయుడున్నవ.

ఇంతో గొంతో ఎంతోగానలేని సాహితీ సపన్నులు అంతా కలిగిన వారుగా కాసించగా—

ఎంతో గలిగి ఇతేనాకున్నట్టనని అంతో ఇంతో సాహితి సౌరభము విద జల్లిన విన్నముడున్నవారు అంతా మనకియ్యకుండగనే అంగీకరించిరి.

* * *

జానపదుల జగిదముల, పల్లెపదులందలి పంతాలు పరిపీడన పరాయణులైన కామాందుల భూకామందుల ఆగడాలు, అల్లరు, అరుకాయితనాలు, ఇంపుగా పొందుగా వివరించి ఆ అకాయిత్వ దర్పంలపై ఎవగింపును జల్లించిన తిరుగుబాటు అకాయని చెప్పరానంత తియగా తేనెసోనల జాలుగా వెలార్చిన తెలుగు పలుకుల మోదమును, ఆమోదమును చూచి గొప్ప మహామనీషి ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు రామాయణమున రాముడొక్కడే రక్షణ డొక్కడే సీతమ్మొక్కతే రావణుడొక్కడే. పాత్రలు ఒక్కక్కతే ఉన్నవారు పలిమాలలో మాలపలిలో ఎందరో రాములు లక్ష్మణులు మరెందరో రావణాసురులు ఇంకెందరో రుప్పనాతులు తెలుగమ్మలుగా, అమ్మలుగా అన్నలుగా అప్పలుగా తమ్ముళ్లుగా, చెలెం డుగా, చెలువంతో పరువంతో, చీదరింపులతో, చీవాటలతో మన ఎదలో మదిలో మెసలుతారొక్కొక్కరు

మాలపలిలోని మనుషులు అందరు మిక్కిలినవారుకారు. అంగమచ్చములుగా మనకెదుట నిలుపారు అంతపొట్టిముల ధనికులూవుంటారు ఒక పాత్ర నిగించుట కానరాదు వేరొక పాత్రను అగలింపు మెందలేదు ఒక పాత్రతో వేరొక పాత్రను అగించుట చూపలేదు ఒక అగిమడుగా వేరొకత అగిమడుగా మాలపల్లి పాత్రలు కనరావు అన్నయు సమమే తెలుగు ప్రజల స్వాభావికత తెలుగు దేశపు తీరుతెన్నులు, తగువలతుంపులు. ముసుగుల దప్పక, తాళాలు అన్నీ ఎరుగ కప్పుకుని ఒక్కొక్క పాత్రయందర్శింపై ప్రత్యక్షమౌతాయి

ఇందలి శిల్పము అపురూపము-అసమానము.

* * *

కాస్తరి కారిపదవుల నందుకున్న వారెందరో గలరు అటికారేదగిగన అది లక్ష్యమయేకాలమది అందలమున కెక్కించే సమయమది కానీ ఉన్నవారు ప్రలోభాలకు లొంగలేదు పశంజనమును కెదురు నిల్చారు. దేశ దాస్య విముక్తి కి సత్యాగ్రహసమరమునందూకి సర్వస్వం సమర్పించి త్యాగియైనారు మొగమాటమునకు లొంగలేదు ఇచ్చికాలకు లొంగలేదు కుయుకుల బస్సు బెరగడు-ఇతరత్రమున నాలోచించిన తడుగాదు. వరాలలో, పదవులలో కొమ్ము కాయలేదు నిస్వార్థంగా నిర్మల హృదయంతో జనసేవచేసినాడు అందుచే -అందరిలా కాకున్నా-కొందరిలోనూ కాంగ్రెసులో ముందు వరుసలో నిలువ జాలని వాడైనాడు ఈ స్థితిని జూచి పెరవారిలు దుఃఖితులైనారేగాని, అయిన కార్యాసయేలేదు ప్రజాసేవదేయడం. ప్రజల ఆకందనలవెల్లు మాపగలమా అన్నదొక్కటియే ఆయన యాచన ఆ యాచన కావేశము నోడునిలచినది పరిపక్వత పాషాణమును. ముక్కలుగా, చెక్కలుగా, పెల్లలుగా, రప్పలుగా, రవ్వలుగాజేసి ప్రజలందరిచే సలా ఒక ముక్క పట్టించి పరిపక్వత నొందుచు మూలదొరియగిరివాలెయించిన మట్టిగే సమమనారు ఇందుకు అడ్డుగా నిలిచి మాట్లు గొడగా నిలిచిన కులవివమ్యాలు, మత మౌఢ్యాలు, పగలూ పంతాలు, మూసినగాని దేశమాత దాస్యం బాయదని తలంచినాడు మాలపల్లిని సృష్టించినాడు. పుటన పాహితి పటుత అబ్బుర ఎబ్బురు దొరియునట్టిదిగాగా, అల్పను మన్నసల పాలైనినది సజీవతతో తళతళ మెరసినది ఆంధ్ర ప్రజాహృదయాల్లో మధురంగా, మనోహరంగా తిరమహోయినది పుంటి బొమ్మలుగా తెలుగు పలుకుల కులకిని జూపి అందరిమనికెక్కిన వారున్నారు

తెలుగు సాహిత్యాంగనను కుంటగాము నిగజేసి అ తిప్పటడుగుల మందగామినిగ జూపి లోకాన మురిపింపతేసుకున్న వారున్నారు. ఉన్నవవారిదట్టిగాదు

ఉన్నవవారి సాహితి లలిత సజీవ సుందరి. సర్వాంగశోభితురాలినిగా తేసినారు

నానుతాడును, పట్టును, ముత్యాల సరాలను, కాసుల దండను, కుత్తగంటును గళసీమ నలంకరించినారు

తెలుగుతెలు గొలుసుల తొడిగినారు తమ్మిరేకును తాపినారు. బులాకిని ముక్కునను నాశిక నమర్చినారు ముక్కు పుడకల బెట్టినారు నాగవంకిక. ది దుకదియముల ధరింపజేసినారు ఎలుగొలుసుల నలంకరించినారు తిరకంతిమముల అంగుళీయకాలు ఒకటేమిటి ఎన్నెన్నో తొడుగుల తొడిగినారు ఇవన్నీ కొందరు తెలుగు కోటికి అలంకరించి యుండవచ్చు కానీ ఉన్నవారు సివ్వయితా పలేదు నీలలను పొందగలేదు. పదార్థాలను అలంకరించి శిల్పము అపురూపము-అసమానము.

తెలుగు తేటదనము నుడికారము నొంపు పదాలాలిత్యము పలుకుల జిగి. విడుగా మెండుగా, పసందుగా కూర్చిన కూర్పుయే మాలపల్లి

కొల్లాంచ మిత్రుని జీవితమునుగాంచి జడబాధమును వీడిన హృదయము కరుణ శోక రసార్ద్రతయై కమనీయకావ్యముగ నాపర్యవసించినది అనుకని వాల్మీకి పలుకులలో

అనాదులలో ఆర్తుల అనాథులలో పంక్తి బాహ్యులై, పరివేదనలపాలగు మన్నమాలమాదిగల కరుణామయ సితిని గాంచి జీవితమందవ యద కరకిపాలి అవేదనపడి అవేశముముప్పిగొనగ ములిగ దేశము ముద మందునట్లు తమ్మని రచన సాగించిన మహనీయుడున్నవ.

ఇంతో గొంతో ఎంతోగానలేని సాహితీ సపన్నులు అంతా కలిగిన వారుగా కాసించగా—

ఎంతో గలిగి ఇతేనాకున్నట్టనని అంతో ఇంతో సాహితి సౌరభము విద జల్లిన విన్నముడున్నవారు అంతా మనకియ్యకుండగనే అంగీకరించిరి.

* * *

జానపదుల జగిదముల, పల్లెపదులందలి పంతాలు పరిపీడన పరాయణులైన కామాందుల భూకామందుల అగడాలు, అల్లరు, అరుకాయితనాలు, ఇంపుగా పొందుగా వివరించి ఆ అకాయిత్వ దర్పంలపై ఎవగింపును జల్లించిన తిరుగుబాటు అకాయని చెప్పరానంత తియగా తేనెసోనల జాలుగా వెలార్చిన తెలుగు పలుకుల మోదమును, ఆమోదమును చూచి గొప్ప మహామనీషి ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు రామాయణమున రాముడొక్కడే రక్షణ డొక్కడే సీతమ్మొక్కతే రావణుడొక్కడే. పాత్రలు ఒక్కక్కతే ఉన్నవారు పలిమాలలో మాలపలిలో ఎందరో రాములు లక్ష్మణులు మరెందరో రావణాసురులు ఇంకెందరో రుప్పనాతులు తెలుగమ్మలుగా, అమ్మలుగా అన్నలుగా అప్పలుగా తమ్ముళ్లుగా, చెలెం డుగా, చెలువంతో పరువంతో, చీదరింపులతో, చీవాటలతో మన ఎదలో మదిలో మెసలుతారొక్కొక్కరు

మాలపలిలోని మనుషులు అందరు మిక్కిలినవారుకారు. అంగమచ్చములుగా మనకెదుట నిలుపారు అంతపొట్టిముల ధనికులూవుంటారు ఒక పాత్ర నిగించుట కానరాదు వేరొక పాత్రను అగలింపు మెందలేదు ఒక పాత్రతో వేరొక పాత్రను అగించుట చూపలేదు ఒక అగిమడుగా వేరొకత అగిమడుగా మాలపల్లి పాత్రలు కనరావు అన్నయు సమమే తెలుగు ప్రజల స్వాభావికత తెలుగు దేశపు తీరుతెన్నులు, తగువలతుంపులు. ముసుగుల దప్పక, తాళాలు అన్నీ ఎరుగ కప్పుకుని ఒక్కొక్క పాత్రయందర్శింపై ప్రత్యక్షమౌతాయి

ఇందలి శిల్పము అపురూపము-అసమానము.

* * *

కాస్తరి కారిపదవుల నందుకున్న వారెందరో గలరు అటికారేదగిగన అది లక్ష్యమయేకాలమది అందలమున కెక్కించే సమయమది కానీ ఉన్నవారు ప్రలోభాలకు లొంగలేదు పశంజనమును కెదురు నిల్చారు. దేశ దాస్య విముక్తి కి సత్యాగ్రహసమరమునందూకి సర్వస్వం సమర్పించి త్యాగియైనారు మొగమాటమునకు లొంగలేదు ఇచ్చికాలకు లొంగలేదు కుయుకుల బస్సు బెరగడు-ఇతరత్రమున నాలోచించిన తడుగాదు. వరాలలో, పదవులలో కొమ్ము కాయలేదు నిస్వార్థంగా నిర్మల హృదయంతో జనసేవచేసినాడు అందుచే -అందరిలా కాకున్నా-కొందరిలోనూ కాంగ్రెసులో ముందు వరుసలో నిలువ జాలని వాడైనాడు ఈ స్థితిని జూచి పెరవారిలు దుఃఖితులైనారేగాని, అయిన కార్యాసయేలేదు ప్రజాసేవదేయడం. ప్రజల ఆకందనలవెల్లు మాపగలమా అన్నదొక్కటియే ఆయన యాచన ఆ యాచన కావేశము నోడునిలచినది పరిపక్వత పాషాణమును. ముక్కలుగా, చెక్కలుగా, పెల్లలుగా, రప్పలుగా, రవ్వలుగాజేసి ప్రజలందరిచే సలా ఒక ముక్క పట్టించి పరిపక్వత నొందుచు మూలదొరియగిరివాలెయించిన మట్టిగే సమమనారు ఇందుకు అడ్డుగా నిలిచి మాట్లు గొడగా నిలిచిన కులవివమ్యాలు, మత మౌఢ్యాలు, పగలూ పంతాలు, మూసినగాని దేశమాత దాస్యం బాయదని తలంచినాడు మాలపల్లిని సృష్టించినాడు. పుటన పాహితి పటుత అబ్బుర ఎబ్బురు దొరియునట్టిదిగాగా, అల్పను మన్నసల పాలైనినది సజీవతతో తళతళ మెరసినది ఆంధ్ర ప్రజాహృదయాల్లో మధురంగా, మనోహరంగా తిరమహోయినది పుంటి బొమ్మలుగా తెలుగు పలుకుల కులకిని జూపి అందరిమనికెక్కిన వారున్నారు

తెలుగు సాహిత్యాంగనను కుంటగాము నిగజేసి అ తిప్పటడుగుల మందగామినిగ జూపి లోకాన మురిపింపతేసుకున్న వారున్నారు. ఉన్నవవారిదట్టిగాదు

ఉన్నవవారి సాహితి లలిత సజీవ సుందరి. సర్వాంగశోభితురాలినిగా తేసినారు

నానుతాడును, పట్టును, ముత్యాల సరాలను, కాసుల దండను, కుత్తగంటును గళసీమ నలంకరించినారు

తెలుగుతెలు గొలుసుల తొడిగినారు తమ్మిరేకును తాపినారు. బులాకిని ముక్కునను నాశిక నమర్చినారు ముక్కు పుడకల బెట్టినారు నాగవంకిక. ది దుకదియముల ధరింపజేసినారు ఎలుగొలుసుల నలంకరించినారు తిరకంతిమముల అంగుళీయకాలు ఒకటేమిటి ఎన్నెన్నో తొడుగుల తొడిగినారు ఇవన్నీ కొందరు తెలుగు కోటికి అలంకరించి యుండవచ్చు కానీ ఉన్నవారు సివ్వయితా పలేదు నీలలను పొందగలేదు. పదార్థాలను అలంకరించి శిల్పము అపురూపము-అసమానము.

* * *

కాస్తరి కారిపదవుల నందుకున్న వారెందరో గలరు అటికారేదగిగన అది లక్ష్యమయేకాలమది అందలమున కెక్కించే సమయమది కానీ ఉన్నవారు ప్రలోభాలకు లొంగలేదు పశంజనమును కెదురు నిల్చారు. దేశ దాస్య విముక్తి కి సత్యాగ్రహసమరమునందూకి సర్వస్వం సమర్పించి త్యాగియైనారు మొగమాటమునకు లొంగలేదు ఇచ్చికాలకు లొంగలేదు కుయుకుల బస్సు బెరగడు-ఇతరత్రమున నాలోచించిన తడుగాదు. వరాలలో, పదవులలో కొమ్ము కాయలేదు నిస్వార్థంగా నిర్మల హృదయంతో జనసేవచేసినాడు అందుచే -అందరిలా కాకున్నా-కొందరిలోనూ కాంగ్రెసులో ముందు వరుసలో నిలువ జాలని వాడైనాడు ఈ స్థితిని జూచి పెరవారిలు దుఃఖితులైనారేగాని, అయిన కార్యాసయేలేదు ప్రజాసేవదేయడం. ప్రజల ఆకందనలవెల్లు మాపగలమా అన్నదొక్కటియే ఆయన యాచన ఆ యాచన కావేశము నోడునిలచినది పరిపక్వత పాషాణమును. ముక్కలుగా, చెక్కలుగా, పెల్లలుగా, రప్పలుగా, రవ్వలుగాజేసి ప్రజలందరిచే సలా ఒక ముక్క పట్టించి పరిపక్వత నొందుచు మూలదొరియగిరివాలెయించిన మట్టిగే సమమనారు ఇందుకు అడ్డుగా నిలిచి మాట్లు గొడగా నిలిచిన కులవివమ్యాలు, మత మౌఢ్యాలు, పగలూ పంతాలు, మూసినగాని దేశమాత దాస్యం బాయదని తలంచినాడు మాలపల్లిని సృష్టించినాడు. పుటన పాహితి పటుత అబ్బుర ఎబ్బురు దొరియునట్టిదిగాగా, అల్పను మన్నసల పాలైనినది సజీవతతో తళతళ మెరసినది ఆంధ్ర ప్రజాహృదయాల్లో మధురంగా, మనోహరంగా తిరమహోయినది పుంటి బొమ్మలుగా తెలుగు పలుకుల కులకిని జూపి అందరిమనికెక్కిన వారున్నారు

తెలుగు సాహిత్యాంగనను కుంటగాము నిగజేసి అ తిప్పటడుగుల మందగామినిగ జూపి లోకాన మురిపింపతేసుకున్న వారున్నారు. ఉన్నవవారిదట్టిగాదు

ఉన్నవవారి సాహితి లలిత సజీవ సుందరి. సర్వాంగశోభితురాలినిగా తేసినారు

నానుతాడును, పట్టును, ముత్యాల సరాలను, కాసుల దండను, కుత్తగంటును గళసీమ నలంకరించినారు

తెలుగుతెలు గొలుసుల తొడిగినారు తమ్మిరేకును తాపినారు. బులాకిని ముక్కునను నాశిక నమర్చినారు ముక్కు పుడకల బెట్టినారు నాగవంకిక. ది దుకదియముల ధరింపజేసినారు ఎలుగొలుసుల నలంకరించినారు తిరకంతిమముల అంగుళీయకాలు ఒకటేమిటి ఎన్నెన్నో తొడుగ